

PREVENTIVNÍ BUŇKA CENTRA DĚTSKÉ TRAUMATOLOGIE

FAKULTNÍ
NEMOCNICE
BRNO

Návrat do života

norway
grants

Podpořeno grantem
z Norska
Supported by grant
from Norway

Program „Návrat do života“ sdružuje několik příběhů dětí, které prodělaly závažné poranění a jejich aktuální zdravotní stav je natolik příznivý, že mohou navštívit své nemocné kamarády v nemocnici. Navštíví je v situaci, ve které se samy před mnoha měsíci nebo lety nacházely a mohou jim dodat optimismu a naděje, že bude zase dobře podle jejich příkladu. S dětmi je možné se kontaktovat přes vedení Kliniky dětské chirurgie, ortopedie a traumatologie a lékaři aktivně navrhuji tato setkání. Pro přiblížení celého programu si přečtěte jednotlivé osudové příběhy zúčastněných kamarádů.

O Martinovi

Osudný den

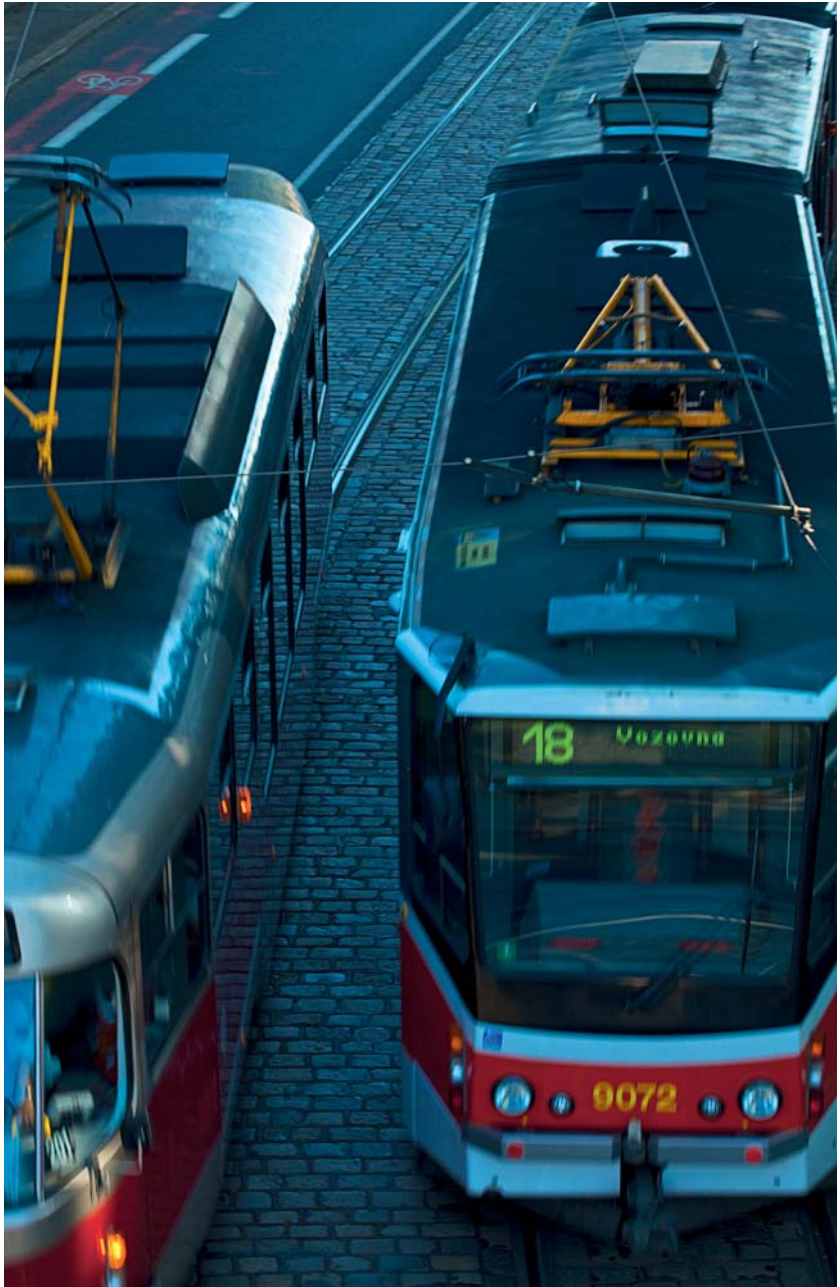
Martinovi bylo 14 let, když jedno středeční listopadové odpoledne jako obvykle spěchal na trénink taneční skupiny Dynamic a pod bundou ho hřála medaile z víkendového mistrovství republiky. Při přecházení tramvajové koleje však nešťastně uklouzl na rozbředlém sněhu před rozjíždějící se tramvaj a tím okamžikem se jeho život naprosto změnil... v nemocnici začal boj o jeho život a je velmi těžké popsat první hodiny úzkosti a hrůzy celé rodiny v nemocnici. Jeho vyhlídky na záchranu byly v té chvíli naprosto mizivé.

V nemocnici

Martin měl štěstí. Asi po deseti hodinách od úrazu se podařilo týmu specialistů z Dětské fakultní nemocnice v Brně zastavit krvácení a stabilizovat jeho stav. Jeho dolní končetiny utrpěly devastující zranění, a byť se podařilo zachránit obě končetiny, po 10-ti dnech mu pravou nohu museli doktoři vzít. Po 14 ti dnech umělého spánku se Martin probudil. Kdo ví, jak klukovi plného energie a elánu na počátku života vysvětlit, že nemá nohu? Pobyt v nemocnici nebývá ani krátký, ani příjemný a rozhodně ne veselý. V případě Martina to neplatilo, v nemocnici se stal poměrně brzy velmi známou „celebritou“. Každého udivoval svou životní vitalitou, smyslem pro humor a nezměrnou touhou žít. Nebyl den, kdy u jeho postele nestálo pár kamarádů nebo spolužáků kteří mu dodávali sílu a smysl vrátit se brzy mezi ně. Také Nadační fond Modrý hroch se mu rozhodl pomoci, a to významným způsobem. Uspořádal pro Martina charitativní tenisový turnaj, jehož výtěžek věnovala na pořízení speciálního vozíku na basketbal. Nadační fond mu také začal pravidelně finančně přispívat na trenéra v posilovně, což se později ukázalo jako klíčové v jeho dalším uzdravovacím vývoji.

Léčení a rehabilitace

Po téměř třech letech operací, léčení, pobytu v nemocnicích a rehabilitačních zařízeních, by mnoho lidí rezignovalo a zůstalo uzavřeno ve svém „omezeném“ světě. Martin mezi takové lidi nepatřil a nepatří. Neuvěřitelná vůle, schopnost překonávat překážky, bojovat s bolestí a především sám se sebou mu pomáhá nejen v uzdravení, ale hlavně v co nejrychlejším návratu zpátky do normálního života a dělat to, co ostatní kolem. Ba co víc, objevuje nové možnosti které - jak sám říká - by nepoznal nebýt zdravotního hendikepu. S taneční skupinou ještě stihl absolvovat pár vystoupení, to první proběhlo na Den dětí v dětské nemocnici, jako poděkování za záchranu života. A také jako vzdor osudu, že všechno jde zvládnout! Život však pokračoval dál. Zpoždění ze školy zvládl, základní

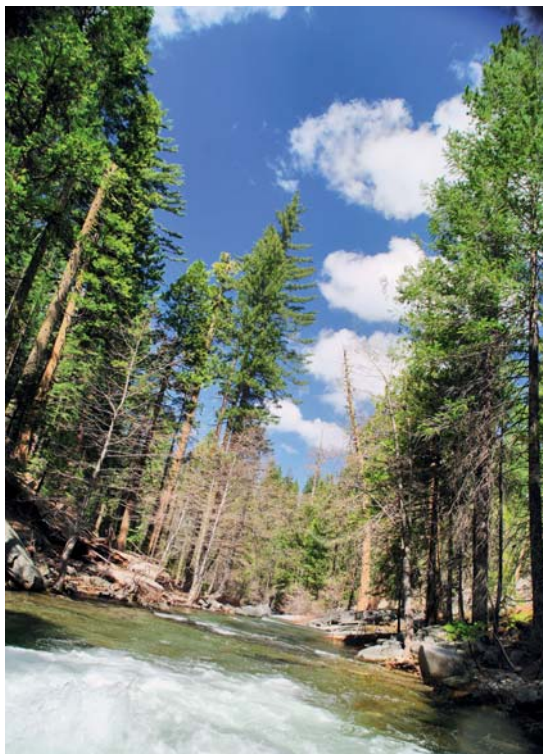
školu ukončil v řádném termínu. Také přijímačky na vyhlídnutou střední školu zvládl. Vše ve střídání s opakujícími operacemi, pobytem v rehabilitačních zařízeních a neutuchající snahou chodit pomocí protézy samostatně a bez pomoci. Jenže to vše bylo málo. Ještě neuplynul ani rok a už byl na prvním tréninku basketbalového oddílu Hobit Brno. Za krátký čas zjistil, že jeho milovaný sport – basketbal – se s tím na vozíku v podstatě neliší. Za krátko se stal platným hráčem oddílu a účastnil se zápasů České i Rakouské basketbalové ligy. Protože musel hodně zesílit, přišla na řadu změna životosprávy a hlavně posilování pod odborným dohledem nejlepšího trenéra se zkušeností s obdobnými úrazy. S pomocí Nadačního fondu Modrý hroch započal přetvářet své útlé, dojízvené tělo. Přítomní cvičící, i zcela neznámí lidé, mu v posilovně Gold's Gym vyjadřovali a vyjadřují upřímný obdiv a někdy mu jen zdviženým palcem dodávají sílu. Dnes už si Martin troufá dojít si do jakékoli tělocvičny a pravidelně si „zablbné“ na hrazdě, nebo bradlech s klukama z Workout Brno. V rámci plavání s Rehabilitační akademií bB Kontakt Brno zjistil, že mu plavání jde lépe než by si dokázal představit. A také že si techniky plavání osvojil tak rychle a přirozeně, že po necelém roce odjel s oddílem na první plavecké soutěže. Dnes už své plavecké ambice posouvá výš a výš.

Současnost a plány do budoucna

Jeho prozatím posledním objevem svých možností je golf. Mohou za to kamarádi a pobyt v rehabilitačním zařízení v Malvazinkách. S pomocí pana Lidinského a České golfové asociace hendikepovaných se mu podařilo splnit požadavky na získání „zelené karty“. Získal také do zápůjčky základní golfové vybavení a absolvoval i svou golfovou premiéru na Mistrovství republiky hendikepovaných v Českém Krumlově. Martin říká, že golf je přesně ten sport, který je mu nejbliž. Je to sport, kde se snoubí rád s lehkostí a elegancí, strohé čáry a vymezené prostory s krásnou přírodou, kde se pohybujete po hřišti se spoluhráči, ale překonáváte především sám sebe. Možná právě to je pro Martina tou největší výzvou. Dnes je ve třetím ročníku pedagogického lycea Cyrilometodějského gymnázia a střední odborné školy pedagogické a usilovně se připravuje na své budoucí povolání. Rozhodl se být psychologem a své zkušenosti se zdravotním hendikepem chce rozdávat dál lidem a pomáhat jim v návratu do života...

O Pavlovi

Pavel (15) byl a je normální kluk. Sport ho moc nebaví, spíš počítač a knížky. Vlastně jeden sportovní koníček by tu byl – rybaření. Klidný sport, který přes-

ně zapadá do Pavlova klidného pojetí života. Klidný až do 7.7.2011. Po obědě toho dne vyrazil s kamarádem lesní cestou z chaty na ryby. Prostě obyčejná vyšlapaná cesta lesem, kterou už prošli stovky lidí bez úrazu, možná s podvrtnutým kotníkem, odřeným kolenem nebo nakopnutým palcem. Až do dneška. Dnešek byl tím dnem D, kdy příroda po mnohaletém střídání tepla, mrazu, sněhu, slunce a deště dokončila svoji práci a od skály oddělila malý kousek. Kousek o váze několika set kilogramů. Pavel uskočil, ale ne úplně. Zlomená

pánev, několikrát zlomené kosti v pravé noze a co nejhorší – kámen mu přejel přes chodidlo a prakticky amputoval část pravé nohy pod kotníkem.

Čekání na sanitku v těžce přístupném lese, přeprava člunem po vodě, další sanitka, ARO, několikahodinová operace, ARO, JIP, operace, JIP, operace,... Díky lékařům Dětské fakultní nemocnice v Brně se naštěstí podařilo zachránit velkou část chodidla, ale s nejistou prognózou.

Po dvou měsících v nemocnici, dvou v lázních a několika na vozíku, Pavel po roce začal chodit. Sice s dopomocí ortézy, ale po svých vlastních. Aby mohl chodit dál, bylo třeba zajistit terapeuta a trenéra v jedné osobě, který by Pavlovi pomáhal se cvičením. A tehdy začala naše spolupráce s Nadačním fondem Modrý hroch, který nám právě s tímto velmi pomohl a pomáhá.

Po dvou letech rozhodně nemá Pavel vyhráno – po prvotním nadšení z chůze přichází vleklé komplikace s otlaky, u lékařů jsme každý měsíc, Pavel často chybí ve škole a čekají ho další operace. Ale dál se mnou a se svými kamarády rybaří. Možná to není úplný „happy end“. Ale věřte, že pro nás je to rozhodně „happy“, ale určitě ne „end“. Stroj času nemáme, minulost nezměníme a jakkoliv to může znít hloupě, s Pavlem máme od té doby jedno heslo: „Přežil jsi. A všechno ostatní ber jako bonus!“

O Vojtovi

Vojta byl k nám přijat do traumatologického centra Kliniky dětské chirurgie, ortopedie a traumatologie Fakultní nemocnice Brno před vánocemi dne 18. 12. 2014 kolem 16. hodiny. Nehoda se stala, když přebíhal ulici a střetl se s projíždějící dodávkou, která mu najela kolem na dolní končetinu. Po nutném prvním ošetření, stabilizaci celkového stavu, podání léků proti bolesti a dočasné repozici zlomeniny byl Vojta po 3 dnech operován a na dolní končetinu mu byla nasazena konstrukce zevního fixátoru, která mu drží kosti ve správném tvaru. Už zpočátku bylo jasné, že těžká dodávka mu

zničila velkou část kožního a svalové krytu v oblasti kotníku a postupem času muselo být více a více odumřelé kůže a svalů odstraňováno. Hodně zhmožděná byla i samotná kost a celkově bylo nutné říct, že jen samotné srůstání zlomeniny potrvá dlouhé měsíce, během kterých bude Vojta odkázán na zevní fixaci, invalidní vozík, rehabilitační cvičení a pomoc celé rodiny. Aktuálně se Vojta nachází přechodně na plastické chirurgii, kde mu lékaři přenesou kus kůže na místo, kde o ni úrazem přišel. Pak už snad bude mít kost dost klidu na to, aby se začala hojit. Během hojení bude potřebovat Vojta svůj vozík, který mu bude pomáhat pohybovat se po ulicích rychleji než na berlích, speciální ortézu na míru ušitou, aby mu podepírala špičku nohy, než získá zpátky svoji sílu, enzymatické preparáty pro zrychlení hojení, rehabilitační péči v lázních i doma. Délka hojení kosti se očekává v řádech měsíců, potom se bude moci sundat konstrukce a začít s rozcvičováním. Navíc bude důležité, jak se zahojí kožní náhrada, ta také potřebuje svůj klid na hojení. Každopádně jedny vánoce strávil na operačním sále, tak uděláme všechno proto, aby ty další už zase chodil po svých.

O Michalovi

Michal přebíhal dne 31. 3. 2016 přechod pro chodce a srazil ho osobní automobil v rychlosti asi 50 km/h. Je nutné říci, že šlo o nešťastnou shodu náhod, kdy řidič již zřejmě dostal signál, že může jet a Michal stejně tak využíval poslední možnost volného intervalu pro chodce. Michal byl přivezen ve velmi vážném stavu do dětské nemocnice na Klinikou dětské anesteziologie a resuscitace (KDAR). Zde

jsme o něho od počátku společně s lékaři KDAR pečovali. Zpočátku dominovalo zranění hlavy, Michal prodělal zhmoždění mozku s maximálním postižením v čelním laloku, čemuž odpovídali také následné projevy, drobné krvácení měl i do mozkových obalů, má zlomenou spodinu lební

dutiny, kvůli které krvácel v prvních dnech z obou uší. Z pohledu chirurga prodělal zejména nepříjemnou zlomeninu obou kostí bérce vlevo a navíc zlomeninu kotníku vpravo. V prvních hodinách jsme také ošetřili mnoho drobných ranek na obličeji, ze kterých hodně krvácel a celkový první dojem byl velmi vážný.

Jakmile byl mozek dostatečně odpočinutý, mohli jsme operovat obě zlomeniny. To bylo možné 4. den po úrazu a provedli jsme obojí v celkové anestezii. I po této operaci se ještě projevovalo postižení mozku, kdy Michal velmi bouřlivě prožíval stav po narkóze a zatím to vypadá, že přišel o podstatnou část čichového vjemu. Nyní je již naštěstí při plné psychické síle a epizody poruch vědomí a neadekvátního chování se již neopakovaly. Jeho hlavním problémem zůstávají zlomené obě dolní končetiny, které jsou sice spraveny kovovými implantáty, ale vzhledem k jeho věku a rostoucímu skeletu nešlo použít implantáty, které by mu umožnily rychlou mobilizaci a samostatnou chůzi. Navíc má polámané obě dolní končetiny, takže bude na minimálně 5 týdnů odkázán na pohyb na vozíku. Základní typy vozíků neumějí zvlášť polohovat podporu pro dolní končetiny, je tedy třeba složitější variantu, která bude moci podpořit levou dolní končetinu, která bude minimálně 8 týdnů sádrovaná v natažené poloze.

Podpořeno grantem
z Norska
Supported by grant
from Norway

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

